

VÄETISED

Eraldatud fosfori määramine

Fertilizers

Determination of extracted phosphorus

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- Euroopa standardi EN 15959:2011 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde ja sellel on sama staatus mis jõustumisteate meetodil vastuvõetud originaalversioonil. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina inglise keeles detsembris 2011;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2018. aasta augustikuu numbris.

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud tehniline komitee EVS/TK 64 „Väetised ja lubiained“, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardikeskus.

Standardi on tõlkinud Olga Kuzmina, eestikeelse kavandi ekspertiisi on teinud Olga Kuzmina, standardi on heaks kiitnud EVS/TK 64.

Euroopa standardimisorganisatsioonid on teinud Euroopa standardi EN 15959:2011 rahvuslikele liikmetele kättesaadavaks 23.11.2011.	Date of Availability of the European Standard EN 15959:2011 is 23.11.2011.
--	---

See standard on Euroopa standardi EN 15959:2011 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardikeskus ja sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.	This standard is the Estonian [et] version of the European Standard EN 15959:2011. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation. It has the same status as the official versions.
--	--

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 65.080

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega:

Koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

English Version

Fertilizers - Determination of extracted phosphorus

Engrais - Dosage du phosphore extrait

Düngemittel - Bestimmung von Phosphor in den Extrakten

This European Standard was approved by CEN on 15 October 2011.

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the CEN-CENELEC Management Centre or to any CEN member.

This European Standard exists in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the CEN-CENELEC Management Centre has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland and United Kingdom.

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

Management Centre: Avenue Marnix 17, B-1000 Brussels

SISUKORD

EESSÕNA.....	3
1 KÄSITLUSALA.....	4
2 NORMIVIITED.....	4
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	4
4 PÕHIMÕTE.....	4
5 PROOVI VÕTMINE JA ETTEVALMISTUS.....	4
6 REAKTIIVID.....	4
7 SEADMED JA TARVIKUD.....	5
8 PROTSEDUUR.....	6
8.1 Lahuse ettevalmistamine.....	6
8.2 Hüdrolüüs.....	6
8.3 Filtertiigli kaalumine.....	6
8.4 Sadestamine.....	6
8.5 Filtreerimine ja sademe pesemine.....	7
8.6 Kuivatamine ja kaalumine.....	7
8.7 Pimekatse.....	7
8.8 Kontroll.....	7
9 TULEMUSTE ARVUTAMINE JA VÄLJENDAMINE.....	7
10 ANALÜÜSI TÄPSUS.....	8
10.1 Laboritevahelised võrdluskatsed.....	8
10.2 Korduvus.....	8
10.3 Korratavus.....	8
11 KATSEPROTOKOLL.....	9
Lisa A (teatmelisa) Laboritevaheliste võrdluskatsete statistilised tulemused.....	10
Kirjandus.....	12

EESSÕNA

Dokumendi (EN 15959:2011) on koostanud tehniline komitee CEN/TC 260 „Fertilizers and liming materials“, mille sekretariaati haldab DIN.

Euroopa standardile tuleb anda rahvusliku standardi staatus kas identse tõlke avaldamisega või jõustumisteatega hiljemalt 2012. a maiks ja sellega vastuolus olevad rahvuslikud standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2012. a maiks.

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse objekt. CEN [ja/või CENELEC] ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest.

See dokument asendab CEN-i tehnilist spetsifikatsiooni CEN/TS 15959:2009.

Standard on koostatud mandaadi alusel, mille on Euroopa Standardimiskomiteele (CEN) andnud Euroopa Komisjon ja Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

Euroopa standardi eelmisele väljaandele on tehtud järgmised täiendused:

- a) CEN-i tehniline spetsifikatsioon on üle võetud Euroopa standardina;
- b) toimetuslikud muudatused.

CEN-i/CENELEC-i sisereeglite järgi peavad Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Ungari ja Ühendkuningriik.

1 KÄSITLUSALA

See Euroopa standard käsitleb fosforisisalduse määramise meetodit väetiste ekstraktides.

Meetod on rakendatav erinevate fosfori esinemisvormide (mineraalhapetes lahustuv fosfor, vees lahustuv fosfor, ammoniumtsitraadi lahustes lahustuv fosfor, 2 % sidrunhappes lahustuv fosfor ja 2 % sipelghappes lahustuv fosfor) määramiseks kõikides väetiste ekstraktides.

2 NORMIVIITED

Alljärgnevalt nimetatud dokumendid on vajalikud selle standardi rakendamiseks. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.

EN 1482-2. Fertilizers and liming materials — Sampling and sample preparation — Part 2: Sample preparation

EN 12944-1:1999. Fertilizers and liming materials and soil improvers — Vocabulary — Part 1: General terms

EN 12944-2:1999. Fertilizers and liming materials and soil improvers — Vocabulary — Part 2: Terms relating to fertilizers

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Standardi rakendamisel kasutatakse standardites EN 12944-1:1999 ja EN 12944-2:1999 esitatud termineid ja määratlusi.

4 PÕHIMÕTE

Pärast võimalikku hüdrolüüsi sadestatakse fosfor happelises keskkonnas kinoliinfosfomolüübidena.

Pärast filtreerimist ja pesemist sade kuivatatakse temperatuuril 250 °C ja kaalutakse.

Eespool mainitud tingimustel ei põhjusta lahuses tõenäoliselt leiduvad ühendid (mineraalsed ja orgaanilised happed, ammoniumioonid, lahustuvad silikaadid jne) häirivat toimet, kui sadestamisel on kasutatud naatriummolüüdaadi või ammoniummolüüdaadi alusel valmistatud reaktiivi.

5 PROOVI VÕTMINE JA ETTEVALMISTUS

Proovi võtmine ei ole selle dokumendiga sätestatud meetodi osa. Soovitav proovi võtmise meetod on esitatud standardis EN 1482-1.

Proovi peab ette valmistama standardi EN 1482-2 kohaselt. Homogeensuse tagamiseks on soovitatav laboriproovi peenestada.

6 REAKTIIVID

6.1 Vesi, destilleeritud või demineraliseeritud.

6.2 Kontsentreeritud lämmastikhape, $\rho = 1,40 \text{ g/ml}$.